

STANOWISKO

nt. projektu ustawy o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców i programie mobilizacji gospodarki z 22 czerwca 2017 r.

Zadania przedsiębiorców na rzecz obronności nie mogą ograniczać swobody prowadzenia działalności gospodarczej

Business Centre Club proponuje, by projekt ustawy o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców i programie mobilizacji gospodarki określał precyzyjne kryteria nadzoru i kontroli nad realizacją zadań na rzecz obronności państwa. Określenie kryteriów jest istotne z punktu widzenia transparentności i skuteczności działania organów administracji publicznej oraz sytuacji przedsiębiorców, których sytuacja prawna w zakresie realizacji narzuconych zadań powinna być przewidywalna i stabilna.

BCC proponuje, aby szczegółowe kryteria uznawania przedsiębiorców za przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym znalazły się w samej ustawie, a nie w rozporządzeniu. Uzyskiwanie takiego statusu wiąże się bowiem z narzucaniem przez państwo na przedsiębiorców szeregu obowiązków i ciężarów, stąd regulacja w tym zakresie powinna mieć rangę ustawy. BCC stoi na jednoznacznym stanowisku, że prace związane z prowadzeniem przygotowań do realizacji zadań na rzecz obronności państwa, mające charakter planistyczny, powinny być finansowane z budżetu państwa, a nie ze środków własnych przedsiębiorców.

Business Centre Club pozytywnie ocenia inicjatywę Ministerstwa Obrony Narodowej dotyczącą wprowadzenia zmian do obowiązujących regulacji prawnych w zakresie organizowania zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców. Obecnie w niektórych obszarach są one nieprecyzyjne i nie chronią dostatecznie sytuacji prawnej przedsiębiorców zaangażowanych we współtworzenie systemu pozamilitarnych przygotowań do obrony państwa. Niemniej, zwracamy uwagę, że wybrane rozwiązania legislacyjne zawarte w projekcie ustawy budzą wątpliwości w zakresie dalekoidącego ograniczenia konstytucyjnie chronionej swobody prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców.

BCC zaznacza, że ochrona na gruncie Konstytucji RP obejmuje bowiem również działalność gospodarczą związaną z wykonywaniem zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa prowadzoną przez różne podmioty w sektorach silnie regulowanych. Ponadto

projekt nie realizuje wytycznych Koncepcji Obronnej RP z 23 maja 2017 r. obejmującej jawne wnioski z przeprowadzonego w latach 2016-2017 Strategicznego Przeglądu Obronnego. Zgodnie z Koncepcją, resort obrony narodowej ma opracować nowy system zachęt dla przedsiębiorców kwalifikujących się do uczestnictwa w Programie Mobilizacji Gospodarki. **Projekt ustawy o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców i programie mobilizacji gospodarki nie zawiera takich zachęt.**

W ocenie BCC, organizowanie przez administrację rządową zadań na rzecz obronności państwa i realizowanie ich przez przedsiębiorców stanowi istotny element pozamilitarnych przygotowań państwa. Waga tego zagadnienia powoduje, że rozwiązania prawne w tym zakresie powinny być szczególnie przemyślane i dopracowane oraz mieć charakter systemowy. Ustawodawca powinien tak zaprojektować regulacje, aby Siły Zbrojne RP miały zapewnione realne wsparcie w realizacji konstytucyjnych zadań w czasie pokoju i w czasie wojny, a przedsiębiorcy mogli wykonywać nałożone zadania na rzecz obronności państwa na uczciwych i transparentnych zasadach w warunkach nie zagrażających ich stabilności finansowej. Ustawa powinna też być spójna z obowiązującymi rządowymi dokumentami strategicznymi. Dla przykładu, obowiązująca *Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022* z 9 kwietnia 2013 r. jednoznacznie stanowi, że umacnianie zdolności państwa do obrony, w tym zapewnienia przetrwania ludności i funkcjonowania struktur państwa oraz skutecznego działania Sił Zbrojnych RP, wymaga znacznego zaangażowania jego struktur gospodarczych, tworzących przemysłowy potencjał obronny i realizujących zadania gospodarczo-obronne. W myśl przywołanego dokumentu, struktury gospodarcze uczestniczą w realizacji przedsięwzięć z zakresu przygotowań obronnych państwa, których celem jest zapewnienie materialnych podstaw realizacji zadań obronnych oraz przetrwania ludności.

Krytycznie oceniamy projektowany zakaz odmowy przyjęcia zadania na rzecz obronności państwa, ponieważ wskazany przepis nie uwzględnia m.in. bieżącej sytuacji finansowej danego przedsiębiorcy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym. **BCC proponuje, by rozwiązanie w tym zakresie było elastyczne.** Zwracamy uwagę, że na gruncie projektu ustawy wskazane podmioty będą miały obowiązek uzgadniać z właściwym ministrem kluczowe decyzje biznesowe, co stanowi nieproporcjonalne, nieadekwatne i nieuzasadnione na gruncie konstytucyjnym bardzo głębokie ograniczenie swobody działalności gospodarczej. **Bardziej trafnym rozwiązaniem byłby wyłącznie obowiązek informowania organów administracji rządowej przez przedsiębiorców** o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym o istotnych zmianach dotyczących możliwości samej realizacji zadań na rzecz obronności państwa lub zmianach ich przemysłowego potencjału obronnego wykorzystywanego do realizacji zadań na rzecz obronności państwa.

BCC mocno podkreśla, że wysokość przyznawanych środków z budżetu państwa na wykonywanie zadań na rzecz obronności państwa powinna być adekwatna do kosztów nakładanych zadań ponoszonych przez przedsiębiorców. Projekt ustawy powinien zawierać precyzyjne sformułowanie w tym zakresie, a przedsiębiorcy mieć zagwarantowane instrumenty prawne umożliwiające im uzyskanie od Skarbu Państwa w krótkim horyzoncie

czasowym adekwatnej dotacji na realizację narzuconych im zadań. **Brak takiego instrumentu w projekcie ustawy budzi wątpliwości w zakresie nadmiernego ingerowania w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej chronionej na gruncie Konstytucji RP.** Uznajemy za zbędne projektowane rozwiązania w zakresie wprowadzenia sankcji karnych wobec kierujących przedsiębiorstwami, lub pełniących funkcję kierowniczą lub wchodzących w skład organu zarządzającego przedsiębiorstw o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, za niewykonanie decyzji administracyjnej dotyczącej zadań obronnych. Rygor odpowiedzialności karnej jest zbyt wysoki i nieadekwatny do potencjalnych nieprawidłowości, które mogłyby nastąpić w ramach realizacji zadań. Odpowiedzialność za prawidłowe wykonywanie zadań ponosi już przedsiębiorca o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym jako osoba prawna i jest to uregulowane w umowie cywilnoprawnej zawieranej z organem administracji publicznej. **Nie ma zatem żadnej podstawy, by dodatkowo sięgać po sankcje karne wobec osób kierujących przedsiębiorstwem o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym.**

Kontakt:

Wojciech Pawłuszko

ekspert BCC ds. regulacji prawnych sektora zbrojeniowego

Tel. 505 296 553

e-mail: wojciech.pawluszko@bcc.org.pl

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Liczba członków Grupy BCC składającej się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC wynosi ok. 2000. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Działa w 250 miastach i 24 łóżach regionalnych na terenie całej Polski. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliszewski.

Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>

Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>